

Apendis (A)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo
(adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèse eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l’ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prevansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan dezizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konsepsyon fonksyonèl, konsepsyon ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON-YO POU GRAD 4	Scheduled date(s)
1. Nan “Pale osijè de AIDS,” (SIDA) elèv-yo wè yon video ki eksplike ki sa AIDS (SIDA) ye epitou kòman HIV kapab enfekte system rezistans kò-a.	
2. Nan “Moun ki gen AIDS,”(SIDA) elèv-yo tande pwofesè-yo li yon istwa osijè de yon ti gason ke pwofesè-l te vin enfekte avèk HIV, epi yo diskite kòman pou reaji avèk moun ki gen AIDS	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo
P.O. Box 6303
Rockville, MD 20849-6303
800/HIV-0440 (800/448-0440)

888/480-3739 (TTY/TDD)
<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwole Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paskè tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.
- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV
 - Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
 - Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwosès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan.

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan lesan yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstiktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epi tou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsoneèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS (SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmmanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit-ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit-ou osibyèn. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epi tou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epi tou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmmandasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan jounal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun deside pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?
- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwen nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvell pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvell mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Apendis (B)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo
(adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèse eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l’ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prevansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan desizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konesans fonksyonèl, konesans ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson pou GRAD 5 swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON POU GRAD 5	Scheduled date(s)
3. Nan “The Refusal Skill™” (yon leson pou senk jou), elèv-yo aprann yon eskil pou ede-yo kole sou limit-yo nan sitiasyon-yo ki riske avèk zanmi-yo.	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo
P.O. Box 6303
Rockville, MD 20849-6303
800/HIV-0440 (800/448-0440)
888/480-3739 (TTY/TDD)
<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwole Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paskè tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.
- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV
 - Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
 - Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwosès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan.

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan leson-yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstriktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epitou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsoneèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS (SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit-ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit-ou osibyèn. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epitou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epitou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmandasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan jounal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun decide pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?
- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwen nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvèl pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvèl mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Apendis (C)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo (adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèsè eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l'ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prevansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan dezizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konsepsyon fonksyonèl, konsepsyon ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON POU GRAD 6	Scheduled date(s)
4. Nan “Gaining by Abstaining,” elèv-yo koute pwofesè-yo li yon liv osijè de yon ti gason ak yon tifi k-ap deside kit pou yo fè sèks oubyen non epi ap diskite sou avantaj de tanperans.	
Genyen sèlman yon leson nan orè kourikilòm sa-a pou grade 6.	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo

P.O. Box 6303

Rockville, MD 20849-6303

800/HIV-0440 (800/448-0440)

888/480-3739 (TTY/TDD)

<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwole Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paskè tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.
- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV
 - Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
 - Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwosès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan.

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan leson-yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstriktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epitou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsònèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS (SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit-ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit-ou osibyèn. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epitou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epitou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmandasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan jounal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun decide pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?
- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwen nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvèl pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvèl mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Apendis (D)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo (adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèsè eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l'ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prekansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan dezizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konsepsyon fonksyonèl, konsepsyon ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON POU GRADE 7	Scheduled date(s)
5. Nan “Aprann Osijè de AIDS (SIDA),” elèv-yo gade yon video osijè de HIV ak AIDS (SIDA) epitou diskite kijan HIV kapab oubyen pa kapab transmèt.	
Genyen sèlman yon leson nan kourikilòm sa-a pou grade 7.	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo

P.O. Box 6303

Rockville, MD 20849-6303

800/HIV-0440 (800/448-0440)

888/480-3739 (TTY/TDD)

<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwole Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paskè tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.
- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV
 - Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
 - Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwoès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan leson-yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstriktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epitou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsònèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS (SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit ou osibyen. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epitou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epitou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmandasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan jounal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun deside pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?
- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwen nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvell pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvell mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Apendis (E)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo
(adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèse eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l’ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prevansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan dezizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konesans fonksyonèl, konesans ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON-YO POU GRADE 8	Scheduled date(s)
6. Nan “Setting the Stage,” elèv-yo aprann kijan yo andwa nan risk de vinn enfekte avèk HIV, epi yo etabli yon anvironman ansite epitou konfòtab pou diskite AIDS (SIDA).	
7. Nan “The Invisible Thread,” elèv-yo patisipe nan yon egzibisyon ki demontre pou ki sa AIDS (SIDA) se yon epidemic epitou etidye nan yon ekip osijè de AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmit selyèlman. Nan leson sa-a yo pral entrodui kapòt a elèv-yo.	
8. Nan “ <i>The Refusal Skill</i> ™ (Jou),” elèv-yo aprann yon eskil pou ede-yo kole sou limit-yo nan sitiasyon ki riske.	
9. Nan “ <i>The Refusal Skill</i> ™ (Jou 2),” elèv-yo pratike <i>Eskil pou Refize</i> nan yon sitiasyon varye.	
10. Nan “ <i>The Refusal Skill for Self-Control</i> ™,” elèv-yo aprann yon eskil pou mentni kontwòl de tèt-yo lè yo tante pou fè bagay ki depase limit-yo.	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo
P.O. Box 6303
Rockville, MD 20849-6303
800/HIV-0440 (800/448-0440)
888/480-3739 (TTY/TDD)
<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwole Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paske tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.
- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV

- Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
- Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwosès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan leson-yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstriktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epi tou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsònèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS (SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmpanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit-ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit-ou osibyen. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epitou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epitou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmandasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan journal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun deside pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?
- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwèn nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvèl pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvèl mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Apendis (F)

Mesaj de Kanton St Lucie a Paran-yo
(adapté de “Mesaj a Paran-yo” de “*Get Real About AIDS*”®)

Ozanviron de kèk semen pwochen-yo nou pral anseye pitit ou-a leson sou Kourikilòm HIV/AIDS (SIDA) de Kanton St Lucie. Enfòmasyon sa-a trè enpòtan. Tanpri li mesaj sa-a tou entye ak opsyon sou eskiz ki attaché-a. Si ou ta vle egzèse eskiz-la, ou dwe notifiye direktè lekòl-la a l’ekri.. Yo pral bay pitit ou-a travay altènatif pou-l fè nan jou leson-yo sou HIV/AIDS (SIDA) epitou pa pral genyen nenpòt kalite de penalite.

Prevansyon kont AIDS (SIDA) kòmanse lakay.

Ou se edikatè pi signifikan de timoun-yo, epitou ou kapab yon enflyans enpòtan nan dezizyon sou sante de pitit-ou. Enfòmasyon sa-a pral ede ou pwoteje tèt-ou ak pitit ou-a de AIDS (SIDA).

Kourikilòm n-ap itilize-a se yon adaptasyon nan Kanton St Lucie de kourikilòm nasyonal “*Get Real About AIDS*®”. Yo pote-l bay pitit ou-a atravè de “Discovery Health Connections”. Kourikilòm sa-a fè twa bagay.

- Li ba elèv-yo enfòmasyon ki pi resan osijè de AIDS (SIDA) avèk lòt maladi seksyèl-yo ki transferab – konsepsan fonksyonèl, konsepsan ke yo kapab itilize pou rete ansite.
- Li aprann elèv-yo eskil sosyal, afenke yo kapab aprann a evite kondwit ki kab mete-yo nan risk de genyen HIV, ki se enfeksyon ki bay AIDS (SIDA).
- Li montre elèv-yo ke AIDS (SIDA) se yon pwoblèm ki afekte toutmoun.

Leson-yo

Egzatman ki sa yo pral anseye pitit ou-a? Men yon rezime anbrèf de chak leson swivi pa meyè estimasyon de pwofesè-a de dat-la lè leson-an pral prezante.

LESON-YO POU “HIGH SCHOOL”	Scheduled date(s)
11. Nan “Transmisyon de HIV” elèv-yo patisipe nan yon egzibisyon ki demontre pou ki sa AIDS (SIDA) se yon epidemik epi aprann osijè evalue pwòp risk-yo pou vini enfekte avèk HIV.	
12. Nan “Retade Sèks,” elèv-yo eksplòre rezon-yo pou retade fè sèks epi diskite kòman k-ap chanje yon relasyon.	
13. Nan “Vèsyon de SLC pou Prevante Enfeksyon de HIV” elèv-yo aprann osijè de kapòt –kijan yo kapab prevante tranmisyon de HIV ak kòman pou itilize-yo.	
14. Nan “ <i>The Refusal Skill</i> ™ (Jou 1),” elèv-yo aprann yon eskil pou ede-yo kole sou sou limit-yo nan sitiasyon-yo ki riske.	
15. Nan “ <i>The Refusal Skill</i> ™ (Jou 2),” elèv-yo pratike <i>Eskil pou</i> 16. <i>aprann Refize</i> nan sitiasyon varye.	
17. Nan “Using <i>The Refusal Skill</i> ™ Proactively,” elèv-yo aprann itilize “ <i>The Refusal Skill</i> ” avan yo tonbe nan sitiasyon ki riske.	

HIGH SCHOOL LESSONS	Scheduled date(s)
18. Nan “Becoming Comfortable Using <i>The Refusal Skill</i> ™, elèv-yo aprann kijan pou fè pratike “ <i>The Refusal Skill</i> ” l plis enteresan ak kijan pou vinn pi konfòtab nan itilize eskil-la pa adapte-l nan pwòp estil-yo.	
19. Nan “ <i>The Refusal Skill for Self-Control</i> ™” elèv-yo aprann yon eskil pou mentni kontwòl de tèt-yo lè yo tante de fè kèk bagay ki depase limit-yo.	
20. Nan “Peer Messages,” elèv-yo eksplòre pwòp atityd-yo epi angaje pou bay zanmi-yo mesaj osijè de HIV.	

Enfòmasyon osijè de AIDS (SIDA)

Ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de “AIDS” (SIDA). Premyèman, aprann tout sa ou kapab osijè de “AIDS” (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transferab seksyèlman. Bagay sa-yo se yon bon resous:

AIDSinfo
P.O. Box 6303
Rockville, MD 20849-6303
800/HIV-0440 (800/448-0440)
888/480-3739 (TTY/TDD)
<http://aidsinfo.nih.gov>

Pou resevwa materyèl oubyen pale avèk yon Espesyalis sou Kominikasyon Lasante, kontakte Sant-yo pou Kontwòl Maladi ak Nasyonal Prevansyon de “HIV” ak “STD” Hotline: 800/227-8922. Sèvis sa-a disponib 24 hè pa jou.

Bagay swivan-yo se kelke enfòmasyon de baz osijè AIDS (SIDA):

Sa ki rive

- Plis ke yon milyon de Ameriken enfekte avèk “HIV”.
- Byenke kelke gwoup rapòte plis ka de “AIDS” (SIDA) ke lòt, yo jwen “AIDS” (SIDA) pami moun de tout ras, gwoup etnik ak preferans seksyèl.
- Moun avèk enfeksyon HIV kapab ap viv nenpòt kote...nan gran vil-yo, nan lokalite piti-yo, oubyen zòn andeyò-yo.
- Paske tan-an ant atrape enfeksyon HIV ak devlope “AIDS” (SIDA) kapab 10 zan oubyen plis ke sa, anpil moun avèk “AIDS” (SIDA) ki gen 20 ane koulyè-a (prezantman 1 nan 5 ka ki rapòte) te enfekte tandiske ke yo te ant laj 13 a 19 ane.

Transmisyon

- HIV se nan san, dechaj oubyen swentaj nan bòbòt de yon moun ki enfekte. De (2) fason prinsipal-yo pou simaye HIV se nan koupe ak itilize zegui ki kontamine pou enjekte dwòg. Anplis, fanm-yo ki enfekte kapab pase enfeksyon HIV a timoun ki fèk fèt.

- Pa genyen ka ke yo rapòte de transmisyon HIV de dlo bouch, dlo nan zye, oubyen kout dan. Ou pa-p genyen HIV de:
 - Kan moustik oubyen lòt ensèk mòde-ou
 - Kan yon animal sovaj ta mòde-ou
 - Manje nouriti ke moun avèk enfeksyon HIV touché, prepare, oubyen sèvi
 - Pataje twalèt, telefòn, oubyen abiman
 - Pataje fouchèt, kiyè, kouto, oubyen vè
 - Touche, anbrase, oubyen bo yon moun ki enfekte avèk HIV
 - Asiste lekòl, chita nan legliz, ale nan magazen , oubyen lòt plas piblik avèk moun ki enfekte avèk HIV
 - Jodi-a genyen chans ki trè piti pou moun atrape HIV nan transfizyon de san, asireman pa ase pou estope-ou de resevwa san si doktè-ou santi ke ou ta bezwen-l.
 - Pa genyen OKEN RISK pou ou vin enfekte avèk HIV nan BAY san paske yo itilize yon nouvo, zegui esterilize pou chak kontribisyon de san.

HIV ak Sèks

Fason ki pli sèten pou pwoteje jèn moun se pou yo pa angaje nan fè sèks. Kanton St Lucie anseye tanperans de aktivite seksyèl kòm estanda yo ekspekte pou tout timoun ki gen laj pou antre lekòl. Etan ke se pa pozisyon nou pou andose oubyen pou kondane nenpòt chwa de vi, nou swiv direksyon eta Florida pa anseye timoun-yo sekirite ak benefis-yo de maryaj avèk yon sèl moun de sèks opoze. Nou preche ke tanperans de aktivite seksyèl se yon fason enpekab pou evite gwosès ak maladi-yo ki transmèt seksyèlman AIDS (SIDA) enkli ladan

Pale osijè de AIDS (SIDA)

- Enjistis sosyal ak entolerans sosyal ede propaje enfeksyon de HIV. Respè, konpreansyon, tolerans, ak konpasyon fè ke li posib pou moun sa-yo ki enfekte oubyen ki nan risk de enfekte pou koropere avèk moun sa-yo ki ta endwa ede yo. Apwòch sa-a ede nou tout de prevni propaje enfeksyon de HIV.
- Menm si tou sa ou fè se amelyore fason ou pale osijè de moun k-ap viv avèk AIDS (SIDA) ou-ap pran yon pa nan direksyon ki dwat.

Travay avèk Pitit ou-a

Ki lòt jan ou kapab ede pitit ou-a rete ansite de AIDS (SIDA)? Mande pitit ou-a osijè de leson jodi-a. Bay pitit ou-a opòtinite pou montre-ou kelke de enfòmasyon ak eskil ke y-ap anseye nan leson-yo. Ofri pitit ou-a repons ki konstriktiv pou ogmante konfidans. Ankouraje pitit ou-a pou-l kontinye aprann eskil epi propaje pawòl osijè de AIDS (SIDA). Epitou trete pitit ou-a avèk respè pa andose atitid ak kondwit ki pozitif.

Ekspektasyon-yo de Lafanmi

Finalman, kite pitit ou-a konnen ekspektasyon ou-yo. Timoun-yo ki konnen sa paran-yo ekspekte de yo epi ki sa k-ap rive lè yo rankontre oubyen pa rankontre ekspektasyon

sa-yo, meyè kapab de plase estanda pèsonèl epi rete kole sou yo. Tout eskil sosyal yo anseye nan kourikilòm-nan depann nan kondwit ki aseptab ak ki pa aseptab ke yo detèmine nan pitit ou-a. Edikasyon sou AIDS(SIDA) se osijè de evite kondwit ki riske: Ou kapab pwodui yon kontribisyon ki gen fòs pa plase machasuiv ki klè pou pitit ou-a.

“*Get Real About AIDS®*” anseye elèv-yo ke fason ki pi si pou yo evite de kontakte AIDS (SIDA) ak lòt maladi-yo ki transmèt seksyèlman se pou yo pa nan koupe ak itilize dwòg. Paran-yo geyen règ ki diferan pou timoun-yo: Pa egzanzp, kelke paran ensiste tanperans nan timoun-yo andeyò de maryaj; gen lòt ki pa mande sa. Kelkeswa sa règ-ou ye, alaverite li esansyèl ke pitit ou-a konnen règ sa-yo.

Tanpri pran tan pou gade machasuiv suivan-yo. Kit sitiasyon-yo aplike koulyè-a a règ ki nan fanmi-ou oubyen non, yo andwa de motive-ou pou panse osijè de ki sa ou pral fè si sitiasyon-an ta kòmnanse. Kelke nan nou andwa deja diskite konsekans sa-yo avèk pitit ou-a. Byen! Si ou poko fè sa, tanpri mete yon tan apa pou fè sa. Baze sou repons-ou nan kesyon sa-yo, plase machasuiv pou kondwit de pitit ou. Answit, pousuiv sa pa diskite machasuiv-yo avèk pitit ou.

Machasuiv an Jeneral

Kelkefw a li difisil pou pale avèk pitit-ou osijè de matyè ki sansitiv tankou sèks ak dwòg. Li pwobableman difisil pou pitit-ou osibyen. Men li klè ke plis elèv-yo konnen osijè de ki sa yo ekspekte de yo; li plis sanblab ke yo ak rankontre ekspektasyon sa-yo. Mete apa yon blòk de tan pandan ke moun pa pral deranje-ou, asire ke ou pral koute predevi pitit ou-a, epitou envolve pitit ou-a nan diskisyon-an. Matyè-yo enpòtan, epitou devlope machasuiv-yo se yon fason de montre pitit ou-a ke ou-ap pran swen de li. Kelke de rekòmantasyon-yo se:

- Mete tan apa pou pale avèk pitit ou-a osijè de ekspektasyon ou-yo.
- Bay rezon-yo pou règ-yo ou plase.
- Regilyèman pousuiv avèk fòs avèk rekonpans si pitit ou-a rankontre ekspektasyon-yo epitou pinisyon si pitit ou-a pa rankontre ekspektasyon-yo.
- Pran avantaj de “moman sou ensèyman,” e.g., ap gade yon egzibisyon nan televizyon oubyen ap li yon detay nan jounal ki gen rapò a matyè sa-yo, pou diskite-yo avèk pitit ou-a.

Sonje, respekte pitit ou-a: Jan ou diskite machasuiv-yo avèk pitit gason oubyen pitit fi-ou souvan osi enpòtan ke machasuiv sa-yo ye. Kominike, pa delivre lekti.

Machasuiv osijè de Sèks

“*Get Real About AIDS®*” pa deklare ke fè sèks bon oubyen move, sèlman ap koupe se yon fason ke HIV kapab transmèt. A yon sèten moman nan lavi-yo laplipa de moun deside pou fè sèks, sepandan yo bezwen pou konprann konsekans-yo de fè sèks avan yo pran desizyon sa-a.

- Ki sa ou ta renmen konnen osijè de sitiasyon gason sòti avèk fi avan pitit ou-a sòti ak moun? Eske ou ta renmen konnen ki jan pitit ou-a ap ale epitou retounen de yon evènman? Kit yon fèt sipèvize pa yon granmoun? Eske pitit ou-a konnen a ki lè pou-l retounen lakay?

- Eske ou genyen machasuiv osijè ak ki moun pitit ou-a kapab sòti, e.g., laj de moun nan? Eske ou demande pou rankontre moun pitit ou-a ap sòti avèk avan li sòti avèk pitit ou-a?
- Nan ki kote li admisib pou pitit ou-a sòti avèk yon lòt moun oubyen avèk zanmi-l? Nan ki kote li pa admisib?
- A ki pwen nan lavi de pitit ou-a li admisib pou-l fè sèks? Anba ki kondisyon? Eske pitit ou-a okouran de tout aktyèl oubyen potansyèl konsekans de fè sèks?

Machasuiv osijè de Dwòg

Itilize dwòg se move nouvell pou jèn moun; konsidere ke HIV transmèt souvan atravè de pataje ekipman pou pran enjeksyon, itilize dwòg kapab nouvell mòtèl. Anplis, itilize dwòg tankou alkòl ak marijuana andwa desann pi ba limitasyon nan jèn moun ak domaje jigman-yo, ogmante posiblite de patisipasyon-yo nan aktivite ki riske.

- Ki ekspektasyon ou-yo osijè de pitit ou-a ap fimen sigarèt? ap chike tabak? ap bwè byè, divin, oubyen likè? ap fimen marijuana? ap itilize lòt dwòg? ap achte ekipman pou pran dwòg.
- Eske pitit ou-a okouran de tout konsekans aktyèl oubyen potansyèl de ap itilize dwòg?

Machasuiv sa-yo p-ap itil amwenske epitou jiskaske ou diskite-yo avèk pitit ou-a. Byenke ou andwa de santi ke diskisyon sa-yo lwen pou rive si ou se paran de yon timoun ki trè jèn, li jamè tou bonè pou ou reflekte sou matyè sa-yo epitou pran desizyon-yo osijè de ekspektasyon ou-yo. Pitit ou-a pral vle konnen.

Appendix G

(School Letterhead)

(Dat)

Chè Paran,

Nan kenbe avèk polisi Eta Florida ak distrik-la, nou pral prezante enstriksyon konsènan (HIV) nan sal de klas pitit ou-a nan dat-yo ki endike nan Mesaj pou Paran-yo ki ansanm ak lèt sa-a. Kòm yon paran, ou andwa mande yon eskiz de leson sa-yo pou pitit ou-a. Tanpri adrese demand ou-a pou yon eskiz ba mwen omwens de (2) semèn avan dat leson-an planifye.

Yo avize tout enstriktè-yo de Estati Eta Florida ak Polisi Depatman Edikasyon nan Kanton St Lucie konsènan abstinans kòm estanda yo espekte pou tout elèv ki gen laj pou lekòl epitou sa pral rete an obsèkans.

Sinsèman,

Direktè